AVG. Illud initiū hītura fuerat iſta pſſura de quo dic̄
Uenit hora vt diſpgamini: vnuſqſq3 in ppria. ſ3 ñ eo mō
erat pſeueratura. qđ .n. adiūxit: Et me ſolū relinqˀl: non
vult eos tales eē i pñti pſſura: quā pˀ eiˀ aſcēſionē fuerāt
in mūdo hituri: vt relinquāt eū: ſ3 vt i illo pacē hēant per
manētes i eo. vñ ſeqt: Sȝ ɔfidite. CHRY. i. reſurgite
mēte. Magr̄ .n. ſupante inimicos: ñ oȝ diſcipulos ɔtriſtari.
vñ ſubdit: Qz ego vici mūdū. AVG. Dato aūt ſpūſcō
ɔſiderūt ꝛ vicerūt: nō niſi in illo. nō eñi viciſſet ille mūdū
ſi mēbra eius viceret mūdˀ. cū aūt dic̄: Hec locutˀ ſū vo
bis: vt in me pacē hēatꝭ. nō recētiora paulo añ ab eo dcā
ſ3 oia dēmˀ accipe: ſiue quecūq3 illis locutˀ ē ex quo eos
cepit hēe diſcipulos: ſiue ex quo pˀ cenā exorſus ē: hunc
mirabilē ɔlixūq3 ſermonē. Hāc .n. cām cōmēdauit ſermo
nis ſui: vt i illo pacē hēent hec pax finē tpis nō hēbit: ſed
ois pie nr̄e itētōis actōniſq3 finis ipſa erit. CA.XVII.

Hec locutˀ ē ieſus ꝛ ſubleuatis oculis
in celū dixit. Pr̄ venit hora clarifica
filiū tuū vt filˀ tuˀ clarificet te. Sicut
dediſti ei ptātē3 ois carnis: vt oē qđ
dediſti ei: det eis vitā eternā. Hec eſt
aūt vita eterna: ut cognoſcāt te ſolū deū uerum: ꝛ
quē miſiſti ieſū xp̄m. Ego te clarificaui ſup terrā:
opˀ ɔſūmaui qđ dediſti mihi ut facerē. Et nūc cla
rifica me tu pr̄ apud temetipſu3 claritate quā hūi
priuſq3 mundus fieret apud te.

CHRY. Qz dixerat dñs: In mūdo pſſurā hēbitꝭ: pˀ
admonitionē in orōnē ɔuertit erudiēs nos in tribulatōi
bus oia dimittētes ad deū refugē. vñ dr̄: Hec locutˀ ē ie
ſus. BED. Illa itelligi debēt q̄ i cena locutˀ ē: q̄dā q̄dē
ſedēdo vſq3 ibi: Surgite eamˀ hic. Deide ſtando vſq3 ad
hymni finē: cuiˀ hoc ē initiū: Et ſubleuatꝭ oculꝭ i celū dixit
Pr̄ venit hora clarifica filiū tuū. CHRY. Propt̄ hoc
i celū oculos eleuauit vt nos doceret extēſionē q̄ ē i orōi
hˀ vt ſtātes ſurſū aſpiciamˀ: ñ oculꝭ carnis ſolū ſ3 ꝛ mētꝭ
AVG. Poterat āt dñs i forma ſerui ſi hoc opˀ eēt orā
re ſilētio. ſ3 ita ſe pr̄i exhiberi voluit pcatorē: vt meminiſ
ſet nr̄m ſe eē doctorē. Proīde nō ſolū ad ipos ſermocina
tio: ſ3 ēt p ipſis ad pr̄em orō diſcipuloȝ ē edificatō. Pre
fecto ꝛ nr̄m q̄ fueramˀ ɔſcripta lecturi. hoc aūt qđ ait: pr̄
venit hora. oñdit oē tp̄s ꝛ q̄d qñ faceret: vel fieri ſineret:
ab illo eē diſpoſitū: q̄ tpi ſubditˀ ñ ē: nō āt credat hec ho
ra fato vrgēte veniſſe: ſ3 deo potiˀ ordināte. abſit .n. vt ſi
dera mori cogerēt ſideȝ ɔditorē. HILA iij. d̄ tri. Nō
diē aūt ñ tp̄s ſ3 horā veniſſe dic̄: In hora diei portō ē. et
q̄ erat hec hora: iā nūc ɔſpuēdˀ: flagellādˀ: crucifigēdus
erat: ſ3 clarificat pr̄ filiū. Sol d̄ curſu opis defecit: ꝛ iteri
tū ſuū cū eo reliqua mūdi elemēta ſenſerūt: ad onˀ dñi in
cruce pēdētꝭ t̄ra tremuit: ꝛ i eū q̄ moriturˀ erat itra ſe ɔte
ſtata ē ñ cape. Proclamat cēturio: Uere filˀ dei erat iſte.
pdictōi ɔſentit effectˀ dñs dixerat: Clarifica filiū tuū. nō
ſolū noīe ɔteſtatˀ ē eē ſe filiū: ſ3 ꝛ ppꝛietate q̄ dr̄: Tuum.
multi .n. nos filij dei: ſ3 nō talis h̄ filˀ. h .n. ppꝛiˀ ꝛ verˀ ē
filˀ origie: ñ adoptōe: vitate nō nūcupatōe: natiuitate nō
creatōe. ergo pˀ clarificationē eiˀ vitatē ɔfeſſio ſecuta eſt
nā veȝ dei filiū cēturio ɔfitet: ne q̄s credētiū ambigeret:
qđ aliq̄s pſequētiū nō negaſſet. AVG. Sȝ ſi paſſione
clarificatˀ dr̄: q̄tomagꝭ reſurrectōe? Nā in paſſiōe magis
eē hūilitas q̄ claritas cōmendat. qđ ergo ait: Pr̄ vēit ho
ra: clarifica filiū tuū. ſic itelligendū ē tanq̄ dixerit: Uenit
hora ſemiande hūilitatꝭ: fructū ñ differas claritatꝭ. HIL.
iij. de tri. Sȝ forte īfirmˀ repiet filˀ dū clarificatō3 poti
oris expectat. Et q̄s ñ pr̄e3 potiorē ɔfitebit cū ipe dicat:
Pr̄ maior me ē. Sȝ cauēdū ē: ne apđ impitos gloria3 filij
honor pr̄is īfirmet. nā ſeqt: Ut filˀ tuˀ clarificet te. Nō er
go īfirmˀ ē filˀ: vicē clarificatōis ipſe cū clarificādus ſit
redditurˀ. Ergo expoſtulatō clarificatōis dāde: viciſſim
q3 reddēde eādē i vtroq3 oñdit diuinitatꝭ vtutē. AVG.
Merito āt q̄rit: quō pr̄e3 clarificauerit filˀ: cū ſempit̄na
claritas pr̄is nec diminuta fuerit i forma hūana: nec au
geri potuerit i ſua pfectōe diuina. Sȝ apud hoies minor
erat qñ i iudea tm̄mō deˀ notˀ erat. qz vō p euāgeliū xp̄i
factū ē: vt pr̄ inoteſceret gētibˀ: patrē clarificauit ꝛ filius
dicit ergo: Clarifica filiū tuū: vt filˀ tuˀ clarificet te. ac ſi
dicat: Reſuſcita me: vt inoteſcas toti orbi p me. deīde ma
gis pādēs quō clarificet pr̄e3 filˀ ſubiūgit: Sicut dediſti
ei ptātē ois carnis: vt oē qđ dediſti ei: det eis vitā et̄nā.
Oēm carnē dixit oēm hoiē: a pte totū ſignificās. hoc āt
q̄ ptās xp̄o a pr̄e data ē ois carnis: ſm̄ hoiem itelligēdū
ē. HILA. iij. de tri. Caro .n. factˀ ipe vite et̄nitate3 erat
caducis ꝛ corporeis ꝛ mortalibˀ redditurˀ. HILA.
ix. de tri. Uel acceptio ptātꝭ ſola ē ſignificatō natiuitatꝭ: in
qua accepit id qđ ē. Nō ē īfirmitati datō deputāda: cū in
eo ſignificet pr̄ eē qđ dederit: ꝛ i eo filˀ deˀ maneat: q̄ vi
te et̄ne dāde ſūpſerit ptātē. CHRY. Dicit aūt: Dediſti
ei po. om. car. vt oñdat q̄ nō ad iudeos ſolos ſua pdica
tio ſ3 ad totū orbē terraȝ extēdit. Sȝ q̄d ē qđ dic̄: ois car
nis: Nō .n. vtiq3 oēs crediderūt. Et q̄dē q̄tū ex eo ē: oēs
crediderūt. Si vō nō attēdebāt his q̄ dicebant: nō eiˀ qui
dicebat ē crimiatō ſ3 eoȝ q̄ nō ſuſceperūt. AVG. Dicit
ergo ſicut dedi. ei po. om. car. ita te glo. filˀ. i. notū te fa
ciat oī carni quā dediſti ei. Sic .n. dediſti vt oē qđ dediſti
ei: det eis vitā et̄nā. HILA iij. de tri. Sȝ in quo tandē
eternitatꝭ vita ē oñdit cū ſubdit: Hec ē au. vi. et̄. vt cog. te
ſo. ve. de. Uita ē verū deū noſſe: ſ3 ſolū hoc nō facit vitā
q̄d ergo ɔnectit: Et quē miſiſti ieſū xp̄m. HIL. iij. d̄ tri.
Dū aūt arriani intelligūt ſolū patrē verū deū: ſolū iuſtū:
ſolū ſapientē: a cōione horū ſm̄ hos filius ſepat. Soli .n.
vt aiūt ppria nō pticipantur ab altero: que ſi in patre ſo
lo ꝛ nō in filio exiſtimabunt neceſſe eſt vt filius deus fal
ſus ꝛ inſipiens eē credatur. HIL. v. d̄ tri. Nulli aūt du
biū eſt veritatē ex natura ꝛ ex virtute eē. verū eñi triticū
eſt quod in far cōminutū ꝛ in panē coctū ꝛ in cibū ſūptū
reddit ex ſe ꝛ naturā panis ꝛ munus. Quero ergo i quo
filio veritas dei deſit: cui nō deſit dei nec natura nec vir
tus. Nature eñi ſue virtute vſus eſt: vt eſſent que nō erāt
ꝛ fierent que placerent. HIL. ix. de tri. An forte quod
ait: Te ſolum: cōionem atq3 vnitatē ſuam a deo ſeparat.
Separat ſane ſi non ad id quod ait: Te ſolū verū deum:
continue ſubiecit: Et quem miſiſti Jeſum chriſtum. Per
id enim eccleſie fides chriſtū verū deum cōfeſſa ē: q̄ ſolū
verū deum cōfeſſa patrē ſit. non eñi vnigenito deo natu
re demutationē naturalis natiuitatis intulit. AVGV.
vj. de trini. Uidendū eſt ergo an intelligere cogamur: cu3
dictū eſt patri: Ut cognoſcant te ſolum verum deū. tanq̄
hoc inſinuare voluerit: quia et ſolus pater deus verˀ ē:
ne nō niſi ipſa tria ſimul: patrē ꝛ filiū ꝛ ſpūmſanctū itelli
geremus eē deum. Nūc ergo ex dñi teſtionio: ꝛ patrē ſo
lū verū deū dicimus: ꝛ filiū ſolū deū verū: ꝛ ſpiritūſan
ctū ſolū verū deū: ꝛ ſil̄ patrē ꝛ filiū ꝛ ſpūmſanctū. i. ſimul
ipam trinitatē non tres veros deos: ſed vnū verū deu3.
AVG. ſup io. Uel ordo verborū eſt: vt te ꝛ quē miſiſti
Jeſum chriſtū cognoſcāt ſolū verū deū. ɔñter eñi ꝛ ſpūſ
ſanctus intelligit: qz ſpūs eſt pr̄is ꝛ filij tanq̄ charitas cō
ſubſtantialis amboȝ. Sic igitur filius glorificat te: vt oī
bus quos dediſti ei te cognitum faciat. Porro ſi cognitō
dei eſt vita eterna. tātomagis in vita eterna quātomagis
in hac cognitione proficimus: non autem moriemur i vi
ta eterna. Tunc ḡ dei cognitio pfecta erit: qñ nulla mors
erit ſūma tūc dei clarificatio: qz ſūma gloria. A veteribˀ
autē gloria diffinita eſt frequens de aliquo fama cū lau
de: at ſi homo laudatur: cū fame creditur: quō deus lau
dabitur: qñ ipſe videbit. ppter quod ſcriptū eſt: Beati q̄
habitant in domo tua: in ſecula ſeculorū laudabūt te. ibi
erit dei ſine fine laudatio: vbi erit dei plena cognitio:

et iõ clarificatio. AVG.j.de tri. Qḋ aūt dixerit famu
lo ſuo moyſi: Ego ſuꝫ qui ſū. hoc cõtēplabimur cū viue/
mus in eternū. AVG.iij.de tri. Cum.n.fides nr̄a vidē
do fiat veritas: tunc mortalitatē noſtrā cõmutatā tenebit
eternitas. AVG ſup io. Sed prius hic clarificat de⁹:
cū annūciatus hoibus inoteſcit: ⁊ p fidē credentibus p̄/
dicatur. ꝓpter quod dicit: Ego te clarificaui ſup terram.
HILA.iij.de tri. Hec quidē: clarificationis viciſſitu/
do non pertinet ad diuinitatis profectū: ſed ad honoreꝫ
qui ex cognitione ignorantiū ſuſcipiebatur. CHRY.
Unde bene dixit: Sup terrā. In celo eni glorificatus fue/
rat: ⁊ in natura gloriā habens: ⁊ ab angelis adorat⁹. non
igitur de illa gloria ait que ſubſtantie eius eſt: ſed de ea q̄
ad culturā hominū pertinet. vnde ſubdit: Opus cõſum.
quod dedi.mi.vt facerē. AVG. Non ait: Juſſiſti: ſꝫ de
diſti. vbi cõmendatur euidens gratia. quid eni habet qḋ
nõ accepit etiā in vnigenito hūana natura? Sed quõ con
ſūmauit opus quod accepit vt faciat: cū reſtet adhuc paſ
ſionis expimentū: niſi conſummaſſe ſe dicit: quod ſe con
ſūmaturū certiſſime nouit. CHRY. Uel dicit: Conſū
maui. quaſi ea que ex parte mea ſunt oīa feci: aut, quia cū
id quod maximū ē factū ē: dici põt totū iam factum eſſe.
Radix eni bonorū ſubmiſſa erat: quā oīno debebat ſeq
fructus: ⁊ quia his que futura erant: ipſe iā aderat ⁊ co/
pulabatur. HILA.ix.de tri. Poſt que: vt meritū obe
dientie: ⁊ ſacramentū totius diſpenſationis ītelligerem⁹
adiecit: Et nūc clari.me tu pa.apud temetip. AVG.
Supra dixerat. Pater venit hora: clarifica filiū tuū: vt fi
lius tuus clarificet te. In quo vborū ordine oñderat pri⁹
a p̄re clarificandū filiū: vt patrē clarificaret filius. modo
aūt dixit: Ego te clarificaui: ⁊ nunc clarifica me. tāq̄ pri
or ipſe patrē clarificauerit: a quo deinde vt clarificet ex
poſcit. Ergo intelligendū ē vtroq̧ verbo ſupius viuꝫ eo
ordine quo futurū erat: modo vo vium fuiſſe vbo p̄teri/
ti tp̄is de re futura: velut ſi dixiſſet: Ego te clarificabo ſu
per terrā: opus cõſūmando quod dediſti mihi vt faciaꝫ
⁊ nūc clarifica me tu pater: que ē oīo eadē ſententia: niſi
q̄ hic additur clarificationis modus cū ſubdit: Claritatē
quā habui: priuſq̄ mūdus fieret apud te. Ordo verborꝫ
eſt: Quā habui apud te: priuſq̄ mudus eēt. hoc quidā ſic
intelligendū putauerunt. tanq̄ natura hūana que ſuſce/
pta eſt a verbo conuerteretur in verbū: ⁊ hō mutaret in de
um: imo ſi diligentius cogitemus hō periret in deo. Non
eni quiſq̄ ex iſta mutatione hoīs: vel duplicari dei ver/
bū dicturus eſt. vel augeri ſed quidā dei filiū predeſtina/
tum negat: hunc eundē filiū hominis negat. Cum ergo vi
deret illius p̄deſtinate ſue glorificationis veniſſe iam tē/
pus: vt ⁊ nūc fieret in redditione: quod fuerat in predeſti
natione iam factū orauit dicēs: Et nūc clarifica me tu p̄r
⁊c̄. i. illā claritatē quā habui apud te in predeſtinatõe tua
tempus eſt vt apud te habeam etiā viuens in dextera tua.
HILA.ig.de tri. Uel orabat vt id quod ex tp̄e erat:
gloriam eius que ſine tēpore eſt claritatis acciperet: vt in
dei virtutem ⁊ ſp̄us incorruptionem transformata car/
nis corruptio abſorbetur.

Manifeſtaui nomen tuuꝫ hominibus quos
dediſti mihi de mundo. Tui erant ⁊ mihi eos de
diſti: ⁊ ſermonē tuū ſeruauerunt. Nunc cognoue
runt quia oīa que dediſti mihi abs te ſunt. Quia
verba que dediſti mihi: dedi eis: ⁊ ipſi acceperūt
⁊ cognouerunt vere quia a te exiui: ⁊ crediderunt
quia tu me miſiſti.

CHRY. Quia dixerat: Opus cõſūmaui .manifeſtat
quale opus: vt. ſ. nomē dei manifeſtaret. vnde dicit: Ma
ni.no.tu.ho.quos de.mi.de mūdo. AVG. Quod ſi iḋ
his tm̄ dicit diſcipulis cū quibus cenauit: non pertinet
hoc ad illam clarificationē: de qua ſupius loquebat qua

filius clarificat patrē. quanta eſt eni gloria. xij. vel. xj. inno
teſcere potuiſſe mortalibus. Si aūt quod ait: Manifeſta
ui nomen tuū hoibus quos dediſti mihi de mundo: oēs
ītelligi voluit q̄ i eū fuerāt credituri: ē plane iſta clarifica/
tio q̄ fili⁹ clarificat p̄reꝫ. ⁊ tale ē qḋ ait: Ma.no. t. q̄le illḋ
qḋ ſupra dixerat: Ego te clarificaui. p tp̄e futuro: ⁊ illic
⁊ h p̄teritū ponēs: ſꝫ ḋ his q̄ iā erāt diſcipli: n̄ ḋ oīb⁹ q̄ i
illū fuerāt credituri eū hoc dixiſſe ea q̄ ſequūt credibili⁹
demrant. ab ipo ḡ orōnis ſue exordio oēs ſuos dn̄s vo
lebat ītelligi: q̄bus nomū faciēdo p̄reꝫ clarificat eū. Cū.n.
dixiſſet: Fili⁹ tu⁹ clarificꝫ te mox queadmodū id fierꝫ de
mõſtrauit dicēs: Si.de.ci po.om.car. iā nūc q̄d ḋ illis a
q̄bus tūc audiebat diſcipul ſuis dicat: Ma.no.tu.ho.q.
de.mi.ḋ mū. Nõ ergo dei nomē nouerāt cū eēnt iudei: ⁊
vbi ē qḋ legit: Not⁹ i iudea de⁹: ⁊ i iſrl̄ magnū nomē eius
Ergo ītelligēdū ē: Ma.no.tu.ho. iſtis quos dediſti mihi
de mūdo. q̄ me audiūt hec dicētē: nõ illud nomē tuuꝫ qḋ
vocari de⁹: ſꝫ illud qḋ vocari p̄r me⁹: qḋ nomē manifeſta
ri ſine ipſi⁹ filij manifeſtatõe nõ poſſit. nā q̄ deus ſi vni
uerſe creature etiā oībus gētibus anteq̄ in xp̄m crederēt
nõ oīmode eē potuit hoc nomē icognitū. In hoc ergo q̄
fecit hūc mūdū: ⁊ anq̄ ībuerent in fide xp̄i: not⁹ i oīb⁹ gē
tib⁹ de⁹. In hoc aūt q̄ nõ ē cū dijs falſis colēd⁹: not⁹ in
iudea de⁹. In hoc vo q̄ p̄r ē hui⁹ xp̄i: p quē tollit pecca/
tū mūdi. hoc nomē ei⁹ p̄ri⁹ occultū: nūc manifeſtauit eis
quos dedit ei p̄r ipſe de mūdo. Sꝫ quõ manifeſtauit ſi n̄
dū venit hora: de qua ſupius dixerat: q̄ veniet hora cū
iā nõ in ꝓuerbijs loquar vobis: ꝓinde intelligendū ē p
tp̄e futuro p̄teritū poſitū. CHRY. Uel q̄ ipm xp̄m fi/
liū hēat: manifeſtauerat eis iā ⁊ vbis ⁊ rebus. AVG.
Per hoc aūt qḋ dicit: Dediſti mihi ḋ mūdo: dictū ē d illis
q̄ nõ eēnt de mūdo: ſꝫ hoc eis regnātio p̄ſtitit: n̄ generatõ
Quid ē aūt qḋ ſequit: Tui erāt: ⁊ mihi eos dediſti: An a
liqn̄ habuit pater aliquid ſine filio? abſit. Uerūtamē hūit
aliquid aliqn̄ dei filius quod nõdū hūit idē ipſe hoīs fili
us q̄ nõdū erat hō fact⁹ ex matre. qua ꝑp̄i qḋ dixit: Tui
erāt: nõ inde ſe ſepauit dei filius: ſꝫ ſolet ei tribuere oē qḋ
põt a quo ē ipſe qui põt. q̄ itaq̧ ait: Et mihi eos dediſti.
ħn hoiem ſe accepiſſe hanc p̄tatē vt eos hēet oñdit: ⁊ etiā
ipſe ſibi eos dedit: hoc ē cū p̄re de⁹ xp̄s: hoi xp̄o: qḋ cuꝫ
p̄re nõ ē. Hoc aūt dixit vt oñdat eā que ad p̄reꝫ vnanimi
tatē: ⁊ q̄m placet p̄ri vt filio credāt. vñ ſeq̄t: Et ſer.tu. ſer/
uauerūt. BED. Sermonē p̄ris ſemetipſū appellat: q̄r p
ipm pater oīa cõdidit: ⁊ in ſe continet oēs ſermones ac ſi
diceret: Me memorie cõmendauerunt vt nunq̄ obliui/
ſcant. vel dicit: Et ſermonē tuū ſeruauerūt. i eo. ſ. q̄ mihi
crediderūt. vñ ſequit: Et nūc cogno. q̄r om. que dedi.mi.
abs te ſunt. Quidā aūt dicūt hāc eē lrām: Nunc cognoui
q̄r oīa que dediſti mihi: abs te ſunt: ſed hi nõ hn̄t rõnem.
Quõ eni poterat ignorare filius que ſunt p̄ris? ſed de di/
ſcipulis dictū ē. q. d. Didicerunt q̄ nihil ē in me alienum
extra te: ⁊ q̄ quecūq̧ doceo tua ſunt. AVG. Simul at
pater dedit ei oīa cū genuit q̄ hꝫ oīa. CHRY. Et vñ
didicerunt? ex verbis meis quibus docebā eos: q̄m a te
exiui. hoc eni per totū ſtudebat oñdere euāgeliū. vñ ſeq̄t:
Quia ver. q̄ de mi.de. eis: ⁊ ip. acceperūt. AVG. i. itel
lexerūt atq̧ tenuerūt. Tunc eni verbū accipit q̄n mēte p/
cipit. vñ ſequit: Et cogno. ve. q̄r a te exiui. Et ne q̄ſq̄ puta
ret iſtā cognitionē iam p ſpēm factā nõ p fidē exponēdo
addidit: Et crediderūt vt ſubaudiam⁹ vere. Quia tu me
miſiſti. Hoc itaq̧ crediderūt vere qḋ cognouerunt vere.
Idē eni eſt: A te exiui: qḋ eſt: Tu me miſiſti. q̄ autē dicit:
Crediderunt. vere intelligendū eſt: non eo quo ſupra di/
xit mõ crediderūt: ſed vere. i. quõ credendū eſt incõcuſſe
firme: ſtabiliter: non iam ad ꝓpria redituri: ⁊ chriſtū re/
licturi. Adhuc ergo diſcipuli nõ erant tales: quales eos
dicit verbis p̄teriti tp̄is: quaſi iam eēt p̄nūciās q̄les futu
ri eēnt accepto ſp̄uſancto. Quõ autē pater ea verba filio
dederit: facilior queſtio videtur: ſi ſm q̄ eſt fili⁹ hominis

accepiſſe a pr̄e credat.ſi vo ſm id qͦ ē de pr̄e genit⁹:ac-
cepiſſe a pr̄e iſta v̄ba cogitat:nihil ibi ipſi cogitet q̄ſi p̄uſ
fuerit ⁊ ea n̄ hūerit: qm̄ q̄cq̄d deus pater deo filio dedit
gignendo dedit.

¶ Ego pro eis rogo: nō pro mūdo : ſed ꝓ his
quos dediſti mihi q̄ꝛ tui ſunt. Et mea oīa tua ſūt:
⁊ tua mea ſunt: ⁊ clarificatus ſum in eis . Et iā nō
ſum in mūdo ⁊ hi i mūdo ſunt ⁊ ego ad te venio.
Pater ſancte ſerua eos in noīe tuo quos dediſti
mihi vt ſint vnū ſicut ⁊ nos. Cum eēm cū eis ego
ſeruabā eos in noīe tuo. Quos dediſti mihi ego
cuſtodiui ⁊ nemo ex eis periȷ̄t niſi filius p̄ditōnis
vt ſcriptura impleat. Nūc aūt ad te venio : ⁊ hec
loquor in mundo: vt hēant gaudium meum im-
pletum in ſemetipſis.

¶ CHRY. Quia multas a dn̄o ꝯſolatōes diſcipuli au
dientes nōdū perſuaſi erant:de reliquo patrē loquit: di-
lectionē quam ad eos hēbat oſtēdens. vnde ſequit: Ego
pro eis rogo. q.d. Non ſolū que a me ſunt tribuo eis : ſꝫ
⁊ aliū pro hoc rogo vt ampliorē oñdat amorē. AVG.
Cū ergo addit: Non pro mūdo. mundū vult ītelligi eos
qui viuūt ſm concupiſcentiā mundi: ⁊ nō ſunt in ea forte
g̃re: vt ab illo eligant ex mūdo: quā ſortē ſignificat cum
ſubdit. Sed pro his quos dediſti mihi. Per hoc enim ꝙ
eos illi p̄r iam dedit: factū eſt vt nō p̄tineāt ad eū mūdū
pro quo non rogat. neq̄ꝫ aūt q̄ꝛ pater eos filio dedit: ami
ſit ipſe quos dedit. vn̄ ſubdit: Quia tui ſunt. CHRY.
Frequēter aūt hoc ponit: dediſti mihi. vt diſcat qm̄ patri
hoc placet: ⁊ qm̄ nō vt alienuſ veniens eos ſeduxit: ſꝫ vt
ꝓprios accepit. deinde ne quis eſtimet nouū eſſe ei⁹ prin
cipatū: ⁊ nuper eos ſuſcepiſſe a patre ſubiūgit: Et oīa. m.
t. ſ. ⁊. t. m. ſ. ac ſi dicat. Neq̄ꝫ audieſ aliq̄s qm̄ mihi eoſ de
diſti. eſtimet eos alienos eē a pr̄e. mea. n. eius ſūt. nec au
diens: Qm̄ tui erāt: eſtimet alienos eos fuiſſe a me. q̄ eni
ſunt eius mea ſunt. AVG. Satis aūt hic apparet: quo
niā vnigeniti filȷ̄ ſunt oīa que ſunt pr̄is. per hoc vtiq̄ꝫ ꝙ
etiā ipſe deus ē ⁊ de pr̄e natus: patri equalis. non quō di
ctū ē maiori ex duobus filȷ̄s: Oīa mea tua ſunt. Illud. n.
de oībus dictū ē creaturis que infra creaturā ſanctā rō-
nabilē ſunt. Hoc aūt ita dictū eſt vt ſit hec etiā ipſa crea-
tura rōnalis que nō niſi deo ſubdit: Hoc ergo cuꝫ ſit dei
pr̄is nō ſimul eēt ⁊ filȷ̄: niſi pr̄i eēt equalis. Nefas ē enim
vt ſancti de q̄bus hec locutus ē cuiuſq̄ꝫ ſint: niſi ei⁹ a quo
creati ⁊ ſc̄ificati ſunt: hoc aūt qͦ ait cū de ſp̄ūſcō loquere
tur: Oīa que hꝫ pr̄: mea ſunt. de his dixit: que ad ipſam
pr̄is p̄tinēt diuinitatē: neq̄ꝫ eni ſp̄ūſcūs de creatura que
pr̄i eſt ſubdita: ⁊ filio fuerat acceptur⁹: cuꝫ dicat de meo
accipiet. CHRY. Deinde demōſtrationē p̄dictoꝝ po
nit dicēs: Et clarificatus ſū in eis. Ex quo pꝫ: qm̄ p̄tātem
ſup eos habeo: qm̄ glorificāt me tibi credēteſ ⁊ mihi. nul
lus eni in quibus nō hꝫ p̄tātē glorificatus ē. AVG. Di
cendo aūt iā eē factū: oñdit iā fuiſſe predeſtinatū : ⁊ certū
hīi voluit ꝙ eſſet futurū: Sed vtrū ipſa ſit clarificatio d̄
qua dixerat: Et nūc clarifica me tu pr̄ apud temetipſū. ſi
eni apud te: quō in eis: an cū hoc ipſū inoteſcit eis : ⁊ per
eos oībus qui credūt eis quaſi teſtib⁹ ſuis. vn̄ ſubdit: et
iā non ſum in mūdo: ⁊ hi in mūdo ſūt. CHRY. Hoc ē
Et ſi nō apparcā ſm carnē: p̄ hos glorificor: q̄ ꝓ me mo
riunt: ſicut ⁊ ꝓ pr̄e ⁊ p̄dicant me: ſicut ⁊ pr̄em. AVGV.
Sed ſi horā illā qua loquebat attendas: vtriq̄ꝫ in mūdo
adhuc erant. Non eni ſcōm profectū cordis ⁊ vite id acci
pere poſſumus cū dicat: Iā nō ſum in mūdo. nūq̄d ergo
fas ē: vt eū credamus aliq̄n mūdana ſapuiſſe. Reſtat igit
vt ſcōm illud: quod etiā ipſe in mundo prius erat: i mun
do ſe dixit iam nō eſſe p̄ntia corpali: an nō quotidie dici
mus: iā non ē hic de aliquo ꝙ totius diſcuro ⁊ maxie mo
rituro. vnde exponēs cur hoc dixerit adiecit : Et ego ad
te venio. Cōmendat igitur pr̄i eos quos corpali abſentia
relicturus ē dicēs: Pr̄ ſancte ſerua eos in noīe tuo: quos
dediſti mihi. Sicut hō deū rogat ꝓ diſcipulis ſuis: quoſ
accipit a deo. Sed attende qͦ ſequit: Ut ſint vnū ſicut et
nos. non ait: Ut ſim⁹ vnū ipſi ⁊ nos: ſicut ⁊ nos vnū ſum⁹.
ipſi vtiq̄ꝫ in natura ſua vnū ſunt: ſicut nos in noſtra vnuꝫ
ſumus. quia eni vna eadēq̄ꝫ p̄ſona ē deus ⁊ hō: intelligi-
mus hoīeꝫ in eo ꝙ rogat: ⁊ deū in eo ꝙ vnū ſunt: ⁊ ille ⁊
ipſe quē rogat. poterat quidē dicē p̄ id ꝙ eccleſie caput ē
⁊ corpus eius eccleſia: Ego ⁊ ipſi nō vnū ſed vn⁹ ſumus.
quia caput ⁊ corpus vnus eſt chriſtus. Sed diuinitateꝫ
ſuā conſubſtantialē pr̄i oſtendens: vult eſſe ſuos vnū ſed
in xp̄o: nō tm̄ p̄ eandē naturā qua oēs ex hoībus morta-
libus equales angelis fiunt: ſed ēt p̄ eandē in eandē btitu-
dinē cōſpirantē cōcordiſſimā volūtatē in vnū ſp̄ūm quo
dāmodo charitatis igne cōflati. Ad hoc eni valet quod
ait: Ut ſint vnū: ſicut ⁊ nos vnū ſum⁹: vt queadmodū pr̄
⁊ filius nō tm̄ eq̄litate ſubſtātie: ſꝫ ēt volūtate vnū ſūt: ita
⁊ hi inter quos ⁊ deū mediator ē filius: nō tantū per hoc
ꝙ eiuſdē nature ſunt: ſed etiā per eandē dilectionis ſocie
tatē vnū ſint. CHRY. Rurſus vt hō loquit ſubdens.
Cum eēm cū eis ego ſeruabā eos i noīe tuo: hoc eſt p̄ tuū
adiutoriū. hūane eni loquit: ⁊ ad eorū mentē eſtimātium
ꝙ maiorē quandam haberent vtilitatem ab eius p̄ntia.

¶ AVG. In noīe eni pr̄is ſeruabat diſcipulos ſuos fili⁹
hō: cum eis hūana preſentia conſtitutus: ſed ⁊ pr̄ in noīe
filȷ̄ ſeruabat quos in noīe filȷ̄ petētes exaudiebat. Neq̄ꝫ
hoc tam carnaliter debem⁹ accipe velut viciſſim nos ſer
uent pater ⁊ filius. ſimul eni nos cuſtodiūt ⁊ pr̄ ⁊ filius ⁊
ſp̄ūſanct⁹: ſꝫ ſcriptura nos nō leuat niſi deſcēdat ad nos
Intelligam⁹ g̃ cū ita dn̄s loq̄t: p̄ſonas eū diſtiguere nō ſe
parare naturā. Qn̄ ergo ſeruabat diſcipulos ſuos filius
p̄ntia corpali: nō expectabat pr̄ ad cuſtodienduꝫ ſuccedē
filio diſcedēti: ſed eos ambo ſeruabāt potentia ſpirituali. ⁊
qn̄ ab eis abſtulit filius p̄ntiam corpalē: tenuit cum patre
cuſtodiā ſpiritalē: quia ⁊ cuſtodiendos qn̄ fili⁹ hō acce-
pit: cuſtodie p̄rē nō abſtulit: ⁊ cū pr̄ filio cuſtodiēdos de
dit: non dedit ſine ipſo cui dedit: ſed dedit hoī filio: n̄ ſine
deo eodē ipſo filio. Sequit eni: Quos dediſti mihi : ego
cuſtodiui: ⁊ nemo ex ipſis p̄ȷ̄t: niſi fili⁹ p̄ditōis. i. traditor
xp̄i p̄ditione predeſtinat⁹: vt ſcriptura impleret: que. ſ. de il
lo maxime in pſalmo. cviȷ̄. ꝓphetat. CHRY. Et ni-
mirū ſolus ille tunc p̄ȷ̄t: ſed multi poſtea. Dicit aūt: Neo
ex eis perȷ̄t. i. q̄ntū ex mea p̄te nō perdā qͦ manifeſti⁹ ali
bi dicit: Nō eȷ̄ciā foras. Si vo p̄ ſeipſos exiliēt nō ex ne
ceſſitate ad me traho. Sequit: Nūc aūt ad te venio. Sed
q̄ꝛ poſſet aliquis querere: Nūquid nō potes eos ꝯſerua-
re recedēs? Pōt quidē. ſed cuius gr̄a hoc dicat: oñdit ſub
dēs: Et hec lo. i mū. vt ha. gau. me. iple. i ſemetipſis . i. vt
nō tumultuēt iperfectiores exn̄tes: p̄ quod idicauit ꝙ p̄p
eorū gaudiū ⁊ requiē: oīa hec iſtima loq̄bat. AVG. Ut
aliter: Qͦ ſit hoc gaudiū: iā ſupius exp̄ſſum ē vbi ait: Ut
ſint vnū ſicut ⁊ nos vnū ſum⁹. Hoc gaudiū ſuū. i. a ſe in
eos collatū: in eis dicit iplendū. p̄pter quod ſe locutū di
xit in mūdo: Hec eſt pax ⁊ btitudo futuri ſeculi. In mun
do aūt loqui ſe dicit qui paulo an̄ dixerat: Iam nō ſuꝫ in
mundo: q̄ꝛ eni nōdū abierat: hic adhuc erat. ⁊ q̄ꝛ mox fu
erat abiturus: hic quodāmodo iam non erat.

¶ Ego dedi eis ſermonē tuū ⁊ mūd⁹ eos odio
hūit: q̄ꝛ nō ſunt de mūdo ſicut ⁊ ego nō ſuꝫ d̄ mū
do. Nō rogo vt tollas eos de mūdo : ſꝫ vt ſerues
eos a malo. De mūdo nō ſunt ſicut ⁊ ego nō ſuꝫ
de mūdo. Sc̄ifica eos in veritate. Sermo tuuſ ve
ritas ē. Sicut tu me miſiſti in mūdū: ita ⁊ ego mi-
ſi eos in mundū. Et pro eis ego ſanctifico meip̄ꝫ
vt ſint ⁊ ipſi ſanctificati in veritate.

CHRY. Rurſus dñs aſſignat cãm ꝑpter quã digni
ſunt diſcipuli multa diligẽtia potiri a pr̃e dicẽs: Ego dedi
eis ſermonẽ tuũ: ⁊ mũdꝰ eos odio hũit. q. d. ꝑpt te odio
hiti ſũt: ⁊ pp ſermonẽ tuũ. AVG. Nondũ aũt id expti
fuerãt paſſiõibꝰ ſuis q̃ illos poſtea ſũt ſecute: ſ3 more ſuo
dicit iſta: v̄bis p̄teriti tp̄is futura pnũciãs. Deĩde cã3 ſub
ĝcit cur eos oderit mũdꝰ dicẽs: Q2 nõ ſũt d̃ mũdo. hoc
eis regeneratõe collatũ ẽ. nam generatõe de mundo erãt
Donatũ ẽ ergo eis: vt ſicut nec ipſe: ita nec ipſi de mũdo
cẽnt. vnde ſequit: Sicut ⁊ ego non ſum de mũdo. Ipſe de
mũdo nunq̃ fuit: q2 etiã ſm formã ſerui de ſpũſancto na
tus ẽ: de quo illi renati. Quãuis aũt iã nõ cẽnt de mũdo
adhuc tñ neceſſariu3 erat eos cẽ in mundo. vnde ſubdit:
Non rogo vt tollas eos de mũdo. BED. q. d. Jam imi
net tẽpus vt tollar ego de mundo: ideoq3 neceſſe eſt vt nũc
non tollantur de mundo: vt me ⁊ te primũ annunciẽt mũ
do. quod v̄o ſubdit: Sed vt ſerues eos a malo. l3 omne
malũ intelligi poſſit: maxime vult intelligi malũ ſeceſſio-
nis. AVG. Repetit autẽ eandem ſniam dicẽs: De mũ-
do non ſunt ſicut ⁊ ego non ſum de mũdo. CHRY.
Supra aũt dixit: Quos dediſti mihi de mundo: illic na-
tura dicens: hic aũt de actibus malis. Dicit autẽ: Nõ ſũt
de mundo. quia nihil cõe cum terra eſt eis: ſed celeſtiũ fa
cti ſunt ciues: in quo amorẽ ſuum eis oſtendit: dum patri
eos laudat. hoc aũt q̃ dicit ſicut cum in ipſo ⁊ patre poni
tur: parilitas oſtenditur ꝑpter nature vnitatẽ: ſed cum de
nobis ⁊ chriſto dicitur: multa diſtantia intermedia inter
vtrunq3 exiſtit. cum aũt prius dixit: Serua eos a malo.
non de periculorũ ereptione ait ſolũ: ſed de permanẽtia
in fide. vnde ſubdit: Sanctifica eos in veritate. AVG.
Sic eni ſeruantur a malo: quod ſupius orauit vt fieret.
Queri aũt põt quõ de mũdo iã non erant: ſi ſanctificati ĩ
veritate nondũ erant: an quia ⁊ ſanctificati in eadẽ ꝑfici-
unt ſanctitate: neq3 hoc ſine adiutorio gr̃e dei. Scĩficant
aũt in veritate heredes teſtamenti noui cuꝰ v̄itatis vm-
bre fuerũt ſcĩficatões veteris teſti: ⁊ cũ ſcĩficant in v̄itate
ſcĩficant in xp̄o q̃ dixit: Ego ſũ via v̄itas ⁊ vita. vñ ſeq̃tur
Sermo tuus v̄itas ẽ. Grecũ euangeliũ logos h3. i. v̄bu3
Scĩficauit ergo pr̃ in v̄itate. i. ĩ verbo ſuo vnigenito ſuos
hẽdes eiuſq3 coheredes. CHRY. Uel aliter: Scĩfica
eos in veritate. i. ſanctos fac per ſcĩſpũs donationẽ ⁊ re
cta dogmata. Recta eni dogmata de deo docẽt ⁊ ſcĩficãt
aĩam. ⁊ quia hic de dogmatibus ait ſubiũxit: Sermo tuꝰ
v̄itas ẽ. hoc ẽ: nullũ mendaciũ eſt in eo: ⁊ nihil typicũ oſtẽ
dit neq3 corporeũ. videtur aũt mihi ⁊ aliud oſtẽdere hoc
quod dicit: Scĩfica eos in veritate. i. ſegrega eos ſermo-
ni ⁊ predicationi. vnde ſubdit: Sicut tu me miſiſti ĩ mun
dũ: ita ⁊ ego miſi eos in mun. GLO. Pro quo eni chri
ſtus miſſus eſt: ꝑ hoc ⁊ hi. vñ paulus: Deus erat in xp̄o
mundũ reconcilians ſibi: ⁊ poſuit in nobis v̄bũ recõcilia
tõis. hoc aũt quod dicit: ſicut: nõ ſimiliter de eo ⁊ d̃ apo-
ſtolis ponit: ſed vt erat poſſibile hoibꝰ. Dicit autẽ ſe eos
miſiſſe in mundũ: ſm q̃ erat ei cõſuetudo: futurũ vt fcm̃
dicere. AVG. Manifeſtũ eſt aũt per hoc qd̃ nũc ad-
huc de apoſtolis loquitur. nam ipſum nomẽ aplor̃ qm̃
grecũ ẽ: miſſus ſignificat in latino. ſ3 qm̃ per hoc q̃ xp̄us
factus ẽ caput eccleſie: illi mẽbra ſunt eiꝰ. idõ ait: Et ꝑ eis
ego ſcĩfico meipſũ. i. eos in meipſo ſcĩfico. cum ⁊ ipſi ſint
ego: ⁊ vt intelligeremus cũ dixit: Pro eis ſcĩfico meipſũ
hoc eũ dixiſſe q̃ eos ipſe ſcĩficaret: mox addidit: Ut ſint
⁊ ipſi ſcĩficati in veritate. i. in me: ſm q̃ verbũ veritas eſt
ĩn quo ⁊ ipſe filius hoĩs ſcĩficatꝰ ẽ ab initio: qñ verbũ ca
ro factũ ẽ. Tũc eni ſcĩficauit ſe in ſe. i. hominẽ ſe in verbo
ſe: quia vnus chriſtus verbũ ⁊ hõ: ꝑpter ſua v̄o mẽbra di
cit: Et pro eis ego ſcĩfico meipſum. hoc ẽ ipſos in me qm̃
ĩn me etiã ipſi ſunt ⁊ ego: Ut ſint ⁊ ipſi ſcĩficati in veritate
Quid eſt: Et ipſi: niſi queãdmodũ ego: ⁊: In veritate qd̃
ſum ego? CHRY. Uel aliter: Pro eis ſcĩfico meipſũ
id eſt meipſum offero tibi hoſtiã. hoſtie eni oẽs ſcẽ dicun
tur: ⁊ quecũq3 deo dicat: quia v̄o antiquitus in figura ſcĩ
ficatio erat vt puta ĩ oue: nũc aũt ẽ in ipſa veritate. idõ ſub
dit: Ut ſint ⁊ ipſi ſcĩficati in v̄itate: q2 ⁊ eos tibi facio ob-
lationem: quod ꝑpterea dicit: quia ipſe qui offert ẽ caput
eorũ aut quia ⁊ ipſi imolant. Exhibete eni ait apoſtolus
membra veſtra hoſtiam viuentem ſanctam.

Non pro eis aũt rogo tm̃: ſed ⁊ pro eis qui
credituri ſunt per verbũ eorum in me vt oẽs vnũ
ſint ſicut tu pater in me ⁊ ego in te vt ⁊ ipſi in no-
bis vnũ ſint. vt credat mundus quia tu me miſiſti
Et ego claritatẽ quam tu dediſti mihi dedi eis vt
ſint vnũ ſicut ⁊ nos vnũ ſumus ego ĩ eis ⁊ tu ĩ me
vt ſint conſũmati ĩ vnũ. ⁊ cognoſcat mũdus q2 tu
me miſiſti ⁊ dilexiſti eos ſicut ⁊ tu me dilexiſti.

AVG. Cũ oraſſet dñs ꝑ diſcipulis ſuis: quos ⁊ aplos
noĩauit: adiũxit ⁊ ceteros q̃ in eũ fuerãt credituri dicẽs:
Non ꝑ eis aũt rogo tm̃: ſed ꝑ eis q̃ credituri ſũt p v̄bu3
eorũ in me. CHRY. Hinc rurſus ꝯſolat eos: oñdẽs
alior̃ ſalutis cãm futurorũ cũ dicit: Qui credituri ſũt per
verbũ eor̃ ĩ me. AVG. Ubi oẽs ſuos intelligi voluit
nõ ſolũ qui tũc erãt in carne: ſed ẽt qui futuri erant: neq3
hi tm̃: qui ipſos cũ in carne viuerent aplos audierũt: ſed
⁊ poſt obitũ eorũ ⁊ nos lõge pꝰ nati p v̄bũ eorũ credidi-
mus ĩ xp̄m: qm̃ ipſi q̃ cũ illo tũc fuerũt: qd̃ ab illo audie-
rũt ⁊ ceteris p̄dicauerũt: atq3 ita verbũ eorũ ad nos vſq3
ꝑuenit ⁊ ꝑuẽturũ ẽ ad poſteros q̃cũq3 credituri ſunt. põt
aũt videri ĩ hac orõne nõ oraſſe ꝑ quibuſdã ſuis: ꝑ illis
ſ. q̃ neq3 tũc erãt cũ illo: neq3 p verbũ eorũ poſtea: ſ3 ĩ eũ
añ crediderũt: nũq̃d etiã cũ illo erat tũc nathanael: ioſeph
abarimathia ⁊ multi alij de q̃bus ioãnes dicit q̃ credi-
derũt in eũ? Omitto dicẽ de ſymeone ſene: de anna pro-
phetiſſa: zacharia: heliʒabeth: ioãne p̄curſore: qm̃ videri
põt orandũ ꝑ talibꝰ mortuis nõ fuiſſe: q̃ cũ magnis ſuis
meritis hic abierãt. hoc eni ⁊ d̃ antiq̃s iuſtis ſimilit̃ ridẽ
tur. Intelligendũ ẽ igit̃ q̃ nõdũ ei ſic crediderãt: quõ ipſe
in ſe credi volebat. ſ3 poſt eius reſurrectionẽ ſpũſcõ im-
ꝑtito edoctis ⁊ ꝯfirmatis aplis ſic alios crediſſe: quẽ-
admodũ chriſto credi oportebat. S3 reſtat ad qd̃3: pau
lus aplˢ nõ ab hoibꝰ neq3 p hoĩem ⁊ latro q̃ tũc credidit
qñ in ipſis doctoribus fides q̃ fuerat q̃liſcũq3 defecit. ꝑ
inde relinquit vt ſic intelligamꝰ: quod dictũ ẽ p v̄bũ eor̃
vt ipſũ verbũ fidei quod p̄dicauerũt in mũdo: ſic ſignifi-
catũ cẽ credamus. Dictũ aũt cẽ v̄bũ eorũ: qm̃ ab ipſis eſt
primitus ac precipue predicatũ: nã quidẽ ab ipſis p̄dica
batur in t̃ra qñ p reuelationẽ ieſu xp̄i ipm̃ verbũ eorum
paulus accepit: ac p hoc ⁊ ille latro in fide ſua verbũ eo
rũ habebat. ergo illa orõne pro oĩbus quos redemit: ſi-
ue tũc in carne viuẽtes ſiue poſtea futuros redẽptor no-
ſter orauit. Quid aũt vel quare ꝑ eis rogaret: continuo
ſubiũxit dicens: Ut oẽs vnũ ſint. hic pro nobis rogauit
qd̃ vt ſupra pro illis vt oẽs: hoc eſt vt nos ⁊ illi vnum ſi
mus. CHRY. Et ſic in vnanimitate ſermonẽ conclu-
dit. vnde incepit ibi finiens: nã incipiens dixit: Mãda-
tũ nouũ do vobis: vt diligatis ĩuicẽ. HILA. viij. de
tri. Tũ demũ vnitatis profectus exẽplo vnitatis oſtẽdit
cum ait: Sicut tu pater in me ⁊ ego ĩ te: vt ⁊ ipſi in nobis
vnũ ſint: vt. ſ. ſicut pater in filio ⁊ filius in pr̃e eſt: ita p hu
ius vnitatis formã in pr̃e ⁊ filio vnum omnes eſſent.

CHRY. Rurſus autẽ ⁊ hoc quod dicit: Sicut: nõ cer
tiſſime parilitatis in eis eſt: ſed vt hoibus poſſibile eſt ſi
cut ⁊ cu3 dicit: Eſtote miſericordes ſicut ⁊c. AVG. Eſt
autẽ hic diligenter aduertendũ: non dixiſſe dominũ. Ut
oẽs vnum ſimus. ſed: Ut omnes vnu3 ſint. ſicut tu pater
in me ⁊ ego in te: ſubintelligitur: Unu3 ſumus. Ita eſt eni
pater in filio vt vnum ſint. quia vnius ſubſtãtie ſunt. nos
vero eſſe quidẽ poſſumus in eis vnum: vnum tñ cu3 eis
eſſe nõ poſſumus. quia vniꝰ ſubſtantie nos ⁊ ipi ñ ſumꝰ.

Sic aũt ſunt in nobis vel nos in illis: vt illi vnũ ſint ĩ nã
ſua: nos vnũ in noſtra. Sunt quippe ⁊ ipſi in nobis: ſicut
deus in tẽplo. ſumꝰ aũt nos in illis ſicut creatura in crea
tore ſuo: iõ ḡ addidit: In nobis: vt ꝙ vnũ efficimur fide-
liſſima charitate: grẽ dei tribuendum eẽt nõ nobis.

AVG. iiij. de trini. Uel qꝛ in ſeipſis vnũ eẽ nõ pñt: diſ
ſociati ab inuicẽ ꝑ diuerſas voluptates ⁊ cupiditates ⁊ i-
mundiciã peccatorũ. vñ mundent ꝑ mediatorẽ: vt ſint in
illo vnũ. HILA. viij. ð tri. Laborãtes aũt heretici fal
lere ne ꝑ id quod dictũ ẽ: Ego ⁊ pr̃ vnũ ſumꝰ: nature ĩ hiſ
vnitas ⁊ ĩdifferẽs diuinitatis ſubſtãtia crederet ſꝫ ex di-
lectõe mutua ⁊ volũtatũ concordia vnũ eẽnt: exẽplũ vni
tatis iſtius ex his dictis dñicis ꝓtulerũt: Ut oẽs vnum
ſint ⁊c̃. ſed lꝫ ipm itelligẽtie ſue ſenſũ ĩpietas demutet: nõ
tñ põt itelligẽtia nõ extare dictorꝫ: ſi. n. regenerati ĩ vniꝰ
vite atq; eternitatis natura ſunt: ceſſat in his ſolus vnitat
aſſenſus qui vnũ ſunt in eiuſdẽ regeneratõe nature. ſoli
aũt patri ⁊ filio ex natura propriũ eſt: vt vnũ ſint: qꝛ deꝰ
ex deo vnigenitus: nõ põt niſi in originis ſue eẽ natura.

AVG. Quid ẽ aũt hoc qd̃ ſubdit: Ut mũdus credat:
qꝛ tu me miſiſti: nũqd̃ tũc crediturus ẽ mundꝰ qñ in pr̃e
⁊ filio oẽs vnũ erimus: nõne iſta ẽ pax illa perpetua: po
tius fidei merces ꝙ̃ fides: ſed etſi in hac vita ꝓpter ipaꝫ
cõem fidẽ oẽs qui vnũ credimus vnũ ſumus: etiã ſic non
vt credamus: ſed qꝛ credimꝰ vnũ ſumꝰ. qd̃ ẽ ḡ. Oẽs vnũ
ſint: vt mũdus credat: Ipſi quippe oẽs: mũdus ẽ credẽs
cũ de his dicat de quibus dixerat. Non ꝓ his ergo tm̃:
ſed pro his qui credituri ſunt ꝑ v̄ba eorꝫ ĩ me. Quõ rogo
intellecturi ſumꝰ: niſi qꝛ nõ ĩ eo cãm poſuit vt credat mũ
dus: qꝛ illi vnũ ſunt: ſꝫ orando dixit: Ut mũdus credat:
ſicut orãdo dixerat: Ut vnũ ſint. Deniq; ſi v̄bũ ꝙ ait: ro
go: vbiq; ponamꝰ erit huiꝰ expoſitio ſentẽtie manifeſti-
or: Rogo vt oẽs vnũ ſint: rogo vt ⁊ ipſi in nobis vnũ ſint:
rogo vt mũdus credat: qꝛ tu me miſiſti. HILA. iiij. de
tri. Uel ꝑ id mũdus crediturus ẽ filiũ a pr̃e miſſuꝫ eẽ: ꝙ
oẽs q̇ credituri ĩ illũ ſũt: vnũ ĩ pr̃e ⁊ filio erũt. CHRY.
Nihil eni ita ſcãdalizat oẽs vt ab inuicẽ diuidi ꝙ credẽtes
fiant vnũ: hoc edificat ad fidẽ: ⁊ hoc etiã a principio di-
xit: In hoc cognoſcent oẽs: qꝛ mei eſtis diſcipuli: ſi dile-
ctionẽ habueritis ad inuicẽ: Si eni altercent: non dicentur
pacifici magiſtri eẽ diſcipuli: me v̇o inquit nõ exiſtẽte pa
cifico: nõ ꝯfitebũt a te miſſum. AVG. Deĩde ſaluator
nr̃ qui rogãdo pr̃em ſe hoĩem demonſtrabat: nũc demon-
ſtrat ſeipſũ: qñ cum pr̃e deus eſt: facere quod rogat. vñ
ſubdit: Et ego claritatẽ quã dediſti mihi dedi illis. quaꝫ
claritatẽ: niſi imortalitatẽ quã natura hũana in illo fuerit
acceptura: ꝓpter imutabilitatem eni predeſtinationis ꝑ
teriti tp̃is verbis futura ſignificat. imortalitatis aũt clari
tatẽ quã ſibi a patre datã dicit: etiã ſe ſibi dediſſe intelli-
gendũ eſt. Cum eni tacet filius in ope pr̃is opationẽ ſuaꝫ
hũilitatẽ cõmendat: cum v̇o in ope ſuo tacet opationem
patris: parilitatẽ cõmẽdat. Iſto igitur mõ: ⁊ hoc loco nec
ſe fecit alienũ a pr̃is ope: q̃uis dixerit: Claritatẽ quã de-
diſti mihi: nec pr̃eꝫ fecit alienũ ab ope ſuo q̃uis dixerat
Dedi eis. Sicut aũt ex eo ꝙ pr̃em ꝓ ſuis oĩbus rogauit
hoc fieri voluit vt oẽs vnũ ſint: ita etiã ſuo beneficio id fi
eri voluit. vnde adiũxit: Ut vnũ ſint in nobis: ſicut ⁊ nos
vnũ ſumus. CHRY. Uel claritatẽ dicit gloriam que
eſt per ſigna ⁊ dogmata: ⁊ vt vnanimes ſint. vnð ſubdit:
Ut vnũ ſint in nobis: ſicut ⁊ nos vnũ ſumus. Hec eni glo
ria vt ſint vnũ: etiam ſignis maior eſt. Uniuerſi eni qui ꝑ
apoſtolos crediderunt vnũ ſunt: ⁊ ſi quidã ex ipſiſ diuiſi
ſunt. hoc eorũ deſidie fuit: quod tamen eũ non latuit.

HILARI. Per acceptum igitur ⁊ datũ honorẽ oẽs
vnũ ſunt. ſed nondũ apprehendo rõne: qñ datus honor
vnũ oẽs eẽ ꝑficiat: ſed dñs gradũ quẽdã atq; ordinẽ cõ-
ſũmande vnitatis expoſuit cum ſubdit: Ut vnũ ſint in no
bis: vt cũ ille in patre ꝑ naturã diuinitatis eſſet: nos con
tra in eo ꝑ corpalẽ eius natiuitatẽ: ⁊ ille iteruꝫ in nobis ꝑ
ſacramenti eſſe myſteriũ crederet: ꝑfecta per mediatorẽ
vnitas doceret. CHRY. Alibi v̇o ait de ſe ⁊ pr̃e: veni
emus et manſionem apud eum faciemus. illic quideꝫ ſa
bellianorum obſtruens ora: dũ. ſ. ponit duas perſonas.
hic v̇o arrij ſuſpitionem deſtruit cum patrem per ſe dicit
diſcipulis aduenire. AVG. Neq; tamen hoc ita dcm̃
eſt tanq̃ pr̃ non in nobis aut nos in pr̃e non ſimus: ſed ꝑ
hoc mediatorẽ inter deum ⁊ hominẽ ſe breuiter intima-
uit. quod v̇o addidit: vt ſint conſummati in vnum: oſten-
dit eo perduci reconciliationẽ que fit per mediatorem vt
perfecta beatitudine ꝑfruamur. vnde id quod ſequit: vt
cognoſcat mundus quia tu me miſiſti: non ſic accipiẽduꝫ
puto: tanq̃ iterũ dixerit: vt credat mundus. Quãdiu eni
credimus quod nõ videmus: nondũ ſumus conſũmati:
ſicut erimus cũ meruerimus videre quod credimus. qñ
ergo de conſũmatione loquitur: talis eſt intelligenda co-
gnitio qualis erit per ſpẽm: non qualis nunc ẽ per fideꝫ.
Ipſi quippe credentes ſunt mundus non permanẽs ini-
micus: ſed ex inimico amicus affectus. ꝓpterea ſequitur
Et dilexiſti eos ſicut me dilexiſti. In filio quippe nos pr̃
diligit: qꝛ in eo nos elegit: nec ideo pares ſumus vnigeni
to filio: neq; eni ſemper equalitatẽ ſignificat. quod dicit
Sicut illud ita ⁊ iſtud: ſed aliquando tm̃ quod illud ẽ: eſt
⁊ illud: ita in hoc loco nihil eſt aliud: Dilexiſti eos ſicut
me dilexiſti: qui dilexiſti eos quoniã ⁊ me dilexiſti. Non
enim alia cauſa eſt diligendi membra eius niſi quia dili-
git eum. cum igitur eorum que fecerit: nihil oderit: q̇s di
gne poſſit eloqui quantũ diligat mẽbra vnigeniti filij ſui:
⁊ quanto amplius ipſum vnigenitum.

Pr̃ quos dediſti mihi volo vt vbi ſũ ego ⁊ il
li ſint mecũ vt videãt claritatẽ meã quam dediſti
mihi. qꝛ dilexiſti me añ cõſtitutõnẽ mũdi. Pr̃ iu-
ſte mũdus te nõ cognouit. Ego aũt te cognoui: ⁊
hi cognouerũt qꝛ tu me miſiſti. Et notum feci eis
nomẽ tuũ ⁊ notũ faciam: vt dilectio qua dilexiſti
me in ipſis ſit: ⁊ ego in ipſis.

CHRY. Poſtq̃ dixerat: quia multi credent per eos
⁊ multa gloria potientur: loquitur de reliquo de coronis
eis repoſitis dicẽſ: Pater quoſ dediſti mihi: volo vt vbi
ego ſum: ⁊ illi ſint mecũ. AVG. Ipſi ſunt quos a patre
accepit: quos ⁊ ipſe de mũdo elegit. ſicut eni ait in huius
orationis exordio: Dedit eis poteſtatem omnis carnis.
id eſt omnis hominis vt det eis vitam eternam: vbi oſtẽ
dit poteſtatem ſe omnis hominis accepiſſe vt liberaret
quos voluerit: ⁊ dãnaret quos voluerit: Quapropter
omnibus membris ſuis promiſit hoc premium. vt vbi ẽ
ipſe ⁊ nos cum illo ſimus: nec poterat non fieri: quod oĩ
potenti patri ſe velle dixerit omnipotens filius: vna v̇o
eſt patris ⁊ filij voluntas. etſi intelligere nondum permit
tit infirmitas: credat pietas. Quantũ ergo attinet ad cre-
aturã in qua factus eſt ex ſemĩe dauid ſm̃ carnem: eo mõ
dicere potuit. vbi ego ſum: vt iam ibi ſe eſſe diceret: vbi
fuerat mox futurus. in celo ergo nos futuros eſſe promi-
ſit. Illo enim forma ſerui leuata eſt: quam ſumpſit ex vir
gine: ⁊ ad dextram patris collocata. GREGO. xxvij
moralium. Ubi eſt ergo quod rurſus veritas dicit: Ne-
mo aſcendit in celum: niſi qui de celo deſcendit: que ſibi
in verbis ſuis non diſcrepat: quia enim membrorum ſu
orum caput dñs factus eſt: repulſa reproborum multitu
dine: ſolus etiam eſt nobiſcum: et ſic dum nos cum illo
vnum iam facti ſumus. vnde ſolus venit in ſe: illuc etiam
ſolus redit in nobis. AVGV. Quod vero attinet ad
formam dei in qua equalis eſt patri ſi ſecundum eam ve
limus intelligere quod dictum eſt. vbi ego ſum: ⁊ illi ſint
mecum. abſcedat ab animo oĩs imaginum corporalium
cogitatio: ⁊ non inquirat equalis patri filius vbi ſit: qñ
nemo inuenit vbi non ſit. ꝓpterea non eis ſatis fuit dicẽ:

Uolo vt vbi ego ſum: ⁊ ipſi ſint. ſed addidit: Mecū. Eſſe
eni cum illo magnū bonū eſt. nā ⁊ miſeri pñt eē vbi ē ille:
ſed beati ſoli ſunt cum illo. ⁊ vt de viſibili q̄uis lōge diſ/
ſimili qualecunq̧ ſumamus exēplū ſicut cecus etiā ſi ibi
ſit vbi lux ē: non eſt tñ ipſe cum luce: ſed abſens eſt a pñte
ita non ſolū infidelis ſed etiā fidelis: etſi eſſe nunq̄ poſſit
vbi non ſit chriſtus: non ē tñ ipſe cū chriſto per ſpēm. nā
fidelē non eſt dubitandū eē cū chriſto p fidē. ſed hicō ſpe
cie illa dicebat: in qua videbimus eū ſicuti ē. vñ adiūxit:
Ut videant claritatē meā quā dediſti mihi. Ut videāt di
xit: nō: Ut credāt, fidei merces ē iſta: nō fides. CHRY.
Non aūt dixit: Ut pticipent gloriā meā: ſed Ut videant:
hoc occulte inſinuans qm̄ ois requies ibi eſt filiū dei vi/
dere. Dedit aūt ei pater claritatē qñ euȝ genuit. AVG.
Cū ergo viderim⁹ claritatē quā dedit pī filio: etiā ſi eam
dici hoc loco intelligamus: nō quā pī equali filio gignēs
eū dedit: ſed quā facto hoi filio dedit poſt mortē crucis.
Tunc fiet iudiciū: tunc tolleť ipius ne videat claritatē dñi
quā niſi illam qua deus ē. ſi ergo ſm id qō filius de⁹ ē: ac
cipiamus hoc dictū: Uolo vt vbi ego ſum ⁊ ipſi ſint me/
cū. in pīe cū chriſto erimus: q̄ cū dixiſſet: Et videant cla/
ritatē quā dediſti mihi. cōtinuo ſubiūxit: Quia dilexiſti
me añ ꝯſtitutionē mūdi. In illo eni dilexit ⁊ nos añ cōſti
tutionē mūdi: ⁊ tunc predeſtinauit quod in fine facturus
eſt mūdi. BED. Claritatē igitur vocat dilectionē q̄ ipe
dilectus eſt a pīe ante mūdi conſtitutionē: in illa claritate
⁊ nos dilexit ante conſtitutionē mūdi. THEO. Poſt
q̄ ergo pro fidelibuſ orauit: ⁊ tot illis ꝓſpera ꝓmiſit: po
nit quoddā piū: ⁊ ꝓpria manſuetudine dignū dicēs: Pī
iuſte mundus te nō cognouit. q. d. ego cuperē cūctos ho
mines cōſequi dicta bona que quidē pro fidelib⁹ implo
raui: ſed q² ignorauerunt te: iō non cōtingent gloriā ⁊ co/
ronas. CHRY. Uideť aūt mihi hoc ⁊ anxius dicere:
qm̄ eū qui ita bonus ⁊ iuſtus ē cognoſcere noluerūt. nō
igitur hoc ē qō iudei dicūt: Qm̄ ipſi quidē te cognoſcunt
ego v̇o ignoro: ſed ecōtrario ē. vñ ſubdit: Ego aūt cogno
ui te: ⁊ hi cognouerūt: quia tu me miſiſti: ⁊ notū feci eis
nomē tuū: ⁊ notū faciā per ſpūmſanctū eis perfectaȝ co
gnitionē dando. Si aūt dixerint quis es tu: ſcient quia
ego nō ſum ſepatus a te: ſed valde amatus ⁊ ꝓprius fili
us ⁊ coniūctus. Hoc v̇o ſuaſi eis: vt ego manēā in eis: et
ſic fidē que eſt i me ⁊ amatorē ſeruabūt certiſſime ⁊ hoc
eſt quod ſubdit: Ut dilectio qua dilexiſti me in ipſis ſit: ⁊
ego in ipſis. q. d. Ipſis me amantibus ego manebo i eis.
AVG. Uel aliter. Quid ē eū cognoſcere niſi vita etna
quā mundo dānato non dedit: recōciliato dedit. Propte
rea itaq̧ mūdus nō cognouit: quia iuſtus es. hoc meritꝭ
eius vt nō cognoſceret retribuiſti: ⁊ ꝓpterea mundus re
conciliatus cognouit q² miſericors es: ⁊ vt cognoſceret
nō ei merito ſed grā ſubueniſti. deniq̧ ſequiť: Ego auteȝ
cognoui te. Ipſe fons grē eſt deus natura: hō autē de ſpi
rituſcō ⁊ virgine ineffabili gratia. deniq̧ quia grā dei p
ieſum xp̄m eſt dī: Et hi cognouerūt: ipſe eſt mundus re/
conciliatus: ſed iō q² tu me miſiſti. ergo grā cognouerunt
Et notū feci eis nomē tuuȝ p fidē: ⁊ notū faciā p ſpēm: vt
dilectio qua dilexiſti me in ipſis ſit. Qualis ē iſta locutō
tali ⁊ apl̄uſ vſus eſt: Bonū certamē certaui: nō ait: Bono
certamie: quod vſitatius diceret. quō aūt dilectō qua pī
dilexit filiū eēt in nobis: niſi quia mēbra eius ſum⁹: ⁊ in
illo diligimur cū ipſe diligiť totus. i. caput ⁊ corp⁹. Et iō
ſubiūxit: Et ego in ipſis. Eſt eni in nobiſ tanq̄ in templo
ſuo: nos aūt in illo ſm q̄ caput noſtrū ē. CA. XVIII.

Ec cum dixiſſet ieſus: egreſſus eſt cū
diſcipulis ſuis trās torrentē cedron:
vbi erat hortus in quē introiuit ipſe
⁊ diſcipuli eius: Sciebat autem ⁊ iu
das qui tradebat eum locū: quia fre/
quenter Jeſus cōuenerat illuc cū diſcipulis ſuis.
AVG. Terminato ſermone quē poſt cenā dñs ad di/
ſcipulos habuit: adiuncta orone quā dixerat ad patrem
eius paſſionē ioannes euangeliſta ſic exorſus eſt. Hec cū
dixiſſet ieſus: egreſſus eſt cū diſcipulis ſuis trans torrē/
tem cedron: vbi erat hortus: in quē introiuit ipſe ⁊ diſci
puli eius. Non aūt continuo hoc factum eſt cuȝ eius illa
finita eſſet oratio. ſed alia quedā ſunt interpoſita que ab
iſto pretermiſſa apud alios euangeliſtas legūť. AVG.
de concor. euan. Facta ē eni contētio inter eos quis eorū
videretur eē maior: ſicut lucas cōmemorat. Dixit etiam
ipſe petro: ſicut ipſe Lucas ſubiungit: Ecce ſathanas ex/
petiuit vos vt cribaret ſicut triticum: ⁊ cetera que ibi ſe/
quuntur: Et hymno dicto: ſicut Mattheus et Marcus
commemorant: Exierunt in montem oliueti. Contexit
ergo narrationem Mattheus et dixit: Tunc venit Je/
ſus cum illis in villam que dicitur Gethſemani. Iſte lo/
cus eſt quem commemorat hic Joānes: vbi erat hortus
in quem introiuit ipſe et diſcipuli eius. AVGVSTI
NVS ſuper Joannem: Ad hoc ergo valeat quod dictū
eſt: Hec cum dixiſſet: vt non eum ante opinemur ingreſ
ſum quā illa verba finiret. CHRYSOTOMVS.
Sed propter quid non dixit: Ceſſans ab oratione venit
illuc: quoniam oratio illa fuit loquela propter diſcipu/
los facta. De nocte autem vadit et flumen pertranſit: et
properat ad locum proditori cognitum: auferēs his qui
inſidiabantur: laborem. et oſtendens diſcipulis quoniaȝ
volēs ad mortem venit. ALCVINVS. Dicit autem
Trans torrentem cedron: id eſt cedrorum. genitiuus eni
eſt grecus. Tranſit torrentem: quia de torrente paſſio/
nis bibit: vbi erat hortus vt peccatuȝ quod in horto cō
miſſum fuerat: in horto deleret. Paradiſus enim hortus
deliciarum interpretatur. CHRYSOTO. Ne au/
tem audiens hortum eum occultari eſtimes ſubiungit.
Sciebat autem et iudas qui tradebat eum locum: quia
frequenter Jeſus conuenerat illuc cum diſcipulis ſuis.
AVG. Ibi ergo lupus ouina pelle contectus: ⁊ inter
oues alto patriſfamilias conſilio toleratus didicit: vbi
ad tempus exiguum diſpergeret gregem inſidijs appe/
tendo paſtorem. CHRYSOSTOMVS. Mul/
totiens autem ibi cum diſcipulis Jeſus ſingulariter con/
uenerat: de neceſſarijs loquens: et que non erat fas ali/
os audire. Facit autem hoc in montibus et in hortis ma
xime purum a tumultibus inquirens ſemper locum: ne
mens impediatur ab auditione. Ideo autem iudas illuc
venit quoniam multotiens chriſtus extra pernoctabat.
Iuiſſet autem ad domum ſi putaſſet euȝ ibi inuenire dor
mientem. THEOPHILVS. Nouerat etiaȝ iudas
dominum feſto tempore conſueuiſſe ſemper docere di/
ſcipulos aliquod ſublime. Erat autem ſolitus docere
huiuſmodi myſtica in talibus locis: ac quoniam tunc di
es erat ſolennis: arbitratus eſt illum eſſe illic et diſcipu/
los docere que ad celebritatem ſpectabant.

Judas ergo cū accepiſſet cohortē: ⁊ a ponti
ficibus ⁊ phariſeis miniſtros: venit illuc cū later/
nis ⁊ facibus ⁊ armis. Jeſus itaq̧ ſciens oia que
ventura erant ſuper eum: proceſſit ⁊ dixit ad eos
Quē queritis? Rñderunt ei: Jeſum nazarenū. Di
cit ei ieſus: Ego ſum. Stabat aūt ⁊ iudas: qui tra
debat eum cū ipſis. Ut ergo dixit eis: Ego ſum:
abierunt retrorſum: ⁊ ceciderūt in terrā. Iterū er
go iterrogauit eos: quē queritis? Illi aūt dixerūt.
Jeſum nazarenū. Rñdit Jeſus. Dixi vobis quia
ego ſum. Si ergo me queritis ſinite hos abire:
Ut ipleret ſermo quē dixit. q² quos dediſti mihi